

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ UZMANLIK DERNEKLERİ EŞGÜDÜM KURULU PANDEMİ SÜRECİ ÇALIŞMALARI

Dr. Gülriz Erişgen

Türk Tabipleri Birliği Eşgüdüm Kurulu

Özet

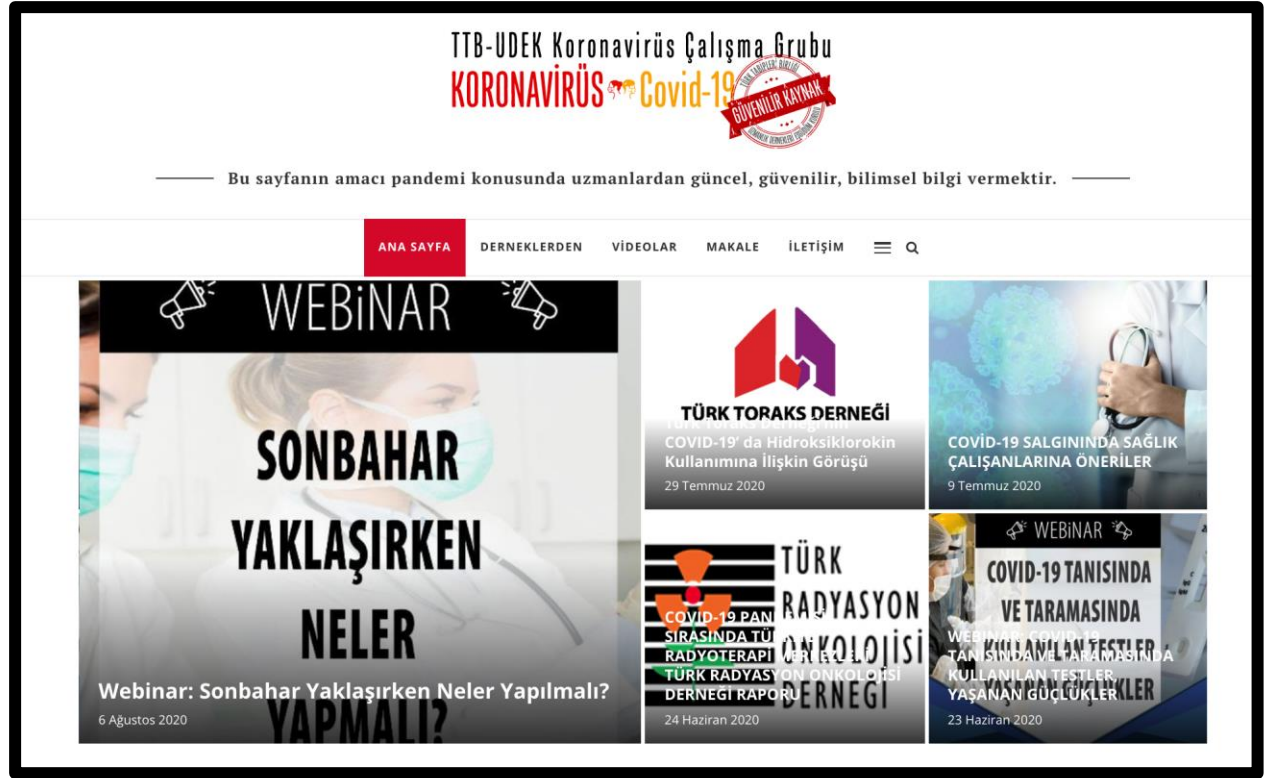
Türk Tabipler Birliği Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu (TTB-UDEK) pandemi sürecinde çalışmalarını oluşturduğu çalışma grubu ve dernekler ile ilgili başlıklarda ortak değerlendirme ve görüşler oluşturacak şekilde yürütmektedir.

TTB-UDEK Koronavirüs Pandemisi Çalışma Grubu

Salgın altıncı ayına doğru ilerlerken TTB-UDEK Koronavirüs Pandemisi Çalışma Grubu salgınla mücadeleye destek olmak amacı ile *bilimsel içeriği üye derneklerce, uzmanlarca onaylanmış* metin ve raporları kurulan web sitesi üzerinden paylaşmaya devam etti (<http://www.hekimlik.org/koronavirus/>). Web sayfasında paylaşılan dernek görüşlerinden bazıları şunlardır:

- Klorokin ve Hidroksiklorokin COVID-19 Hastalarında ve Hastalığın Profilaksisinde Kullanımı Konusunda KLİMİK Derneği Görüşü (<http://www.hekimlik.org/koronavirus/klorokin-ve-hidroksiklorokin-covid-19-hastalarinda-ve-hastaligin-profilaksisinde-kullanimi-konusunda-klimik-dernegi-gorusu>)
- Ürologlar için COVID-19 Öneri Rehberi. Ürolojik Cerrahi Derneği (<http://www.hekimlik.org/koronavirus/urologlar-icin-covid-19-oneri-rehberi>)
- Yoğun Bakım Ünitelerinde COVID-19 ile Mücadele Planı: Hazırlıklar. TYBD (<http://www.hekimlik.org/koronavirus/yogun-bakim-unitelerinde-covid-19-ile-mucadele-plani-hazirliklar>)
- COVID-19 ve Ruh Sağlığı. Türk Psikiyatri Derneği (<http://www.hekimlik.org/koronavirus/covid-19-ve-ruh-sagligi>)

- Eczaneler Virüs Yayma Alanı Haline Getirilmemelidir. PGED (<http://www.hekimlik.org/koronavirus/eczaneler-virus-yayma-alani-haline-getirilmemelidir>)
- COVID-19 Hastalığının Görüntüleme Bulguları. TRD (<http://www.hekimlik.org/koronavirus/covid-19-hastaliginin-goruntuleme-bulgulari>)
- Coronavirus (COVID-19) Salgını: Radyoloji Bölümünün Bilmesi Gerekenler. TRD (<http://www.hekimlik.org/koronavirus/coronavirus-covid-19-salgini-radyoloji-bolumunun-bilmesi-gerekenler>)
- Laboratuvar Biyogüvenlik Rehberi Türk Biyokimya Derneği (<http://www.hekimlik.org/koronavirus/laboratuvar-biyoguvencik-rehberi>)
- Hekimler ve Sağlık Çalışanları İçin COVID-19 Korku ve Kaygısıyla Baş Etme Rehberi. Türk Psikiyatri Derneği (<http://www.hekimlik.org/koronavirus/hekimler-ve-saglik-calisanlari-icin-covid-19-korku-ve-kaygisiyla-bas-etme-rehberi>)
- COVID-19 profilaksi hakkında Türk Toraks Derneği Görüşü ve KOAH'lı Hastalarda COVID-19 salgını için GOLD Önerileri. (<http://www.hekimlik.org/koronavirus/covid-19-profilaksi-hakkinda-turk-toraks-dernegi-gorusu-ve-koahli-hastalarda-covid-19-salgini-icin-gold-onerileri>)
- COVID-19 Pnömonisi: Akciğer Grafisi mi? Düşük Doz BT mi? Standart Doz BT mi? Türk Toraks Radyolojisi Derneği (<http://www.hekimlik.org/koronavirus/covid-19-pnomonisi-akciger-grafisi-mi-dusuk-doz-bt-mi-standart-doz-bt-mi>)
- COVID-19'lu Hastalarda Genel Cerrahi Ameliyathane Uygulamaları. Ahmet Serdar Karaca, M. Mahir Özmen, Ahmet Deniz Uçar, Ahmet Çınar Yastı, Seher Demirer
Türk Cerrahi Derneği Yönetim Kurulu İnisiyatifi (<http://www.hekimlik.org/koronavirus/covid-19lu-hastalarda-genel-cerrahi-ameliyathane-uygulamalari>)
- Sağlık Çalışanlarının Ruh Sağlığının Korunması İçin Sağlık Kurumu Yöneticilerine Öneriler. Türk Psikiyatri Derneği (<http://www.hekimlik.org/koronavirus/saglik-calisanlarinin-ruh-sagliginin-korunmasi-icin-saglik-kurumu-yoneticilerine-oneriler>)
- Pandemi Sürecinde Türkiye'deki Uluslararası Göçmenler Ve Mültecilerle İlgili Durum. HASUDER (<http://www.hekimlik.org/koronavirus/pandemi-surecinde-turkiyedeki-uluslararasi-gocmenler-ve-multecilerle-ilgili-durum>)
- COVID-19 Pandemisi Sırasında Türkiye Radyoterapi Merkezleri Türk Radyasyon Onkolojisi Derneği Raporu (<http://www.hekimlik.org/koronavirus/covid-19-pandemisi-sirasinda-turkiye-radyoterapi-merkezleri-turk-radyasyon-onkolojisi-dernegi-raporu>)
- Türk Toraks Derneği'nin COVID-19'da Hidroksiklorokin Kullanımına İlişkin Görüşü. (<http://www.hekimlik.org/koronavirus/turk-toraks-derneginin-covid-19-da-hidroksiklorokin-kullanimina-iliskin-gorusunu>)

TTB-UDEK 19 Mayıs 2020 tarihinde düzenlenen toplantı ile elektif işlemlerde hastaların ve sağlık çalışanlarının sağlığının korunması için hangi önlemlerin alınması gerektiğini Türk Tabipleri Birliği (TTB), İstanbul Tabip Odası (İTO) ve TTB-Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu (UDEK) cerrahi uzmanlık derneği temsilcilerinin, TTB Merkez Konseyi ve İTO yöneticilerinin, TTB-COVID-19 İzleme Grubu ve TTB Özel Hekimlik Kolu üyeleri ile değerlendirmiştir. Yapılan ortak toplantının raporu 1 Haziran 2020 yayınlanmıştır. Raporda, bu toplantıda dile getirilen görüşler ve salgının seyri doğrultusunda elektif cerrahi işlemlerinin yeniden başlatılmasına ilişkin saptama ve öneriler yer almaktadır.

Yeniden Açılma Sürecinde Elektif Ameliyatlara Başlanması Hakkında Meslek Örgütümüzün ve Uzmanlık Derneklerimizin Görüşleri

COVID-19 salgınının ülkemizde saptandığı ilk günlerde Sağlık Bakanlığı bir genelge ile elektif ameliyatlara durdurulmasını istemişti. Bu dönemde sağlık kuruluşlarında sadece acil ve ivedi nitelikli cerrahi işlemler yapılmış, bazı kanser ameliyatlara dahil olmak üzere bir çok elektif ameliyat belirsiz bir süreliğine ertelenmiştir.

COVID-19 hastalarının sayısının ve COVID-19'a bağlı ölüm sayılarının azalmaya başlamasıyla "normalleşme" adı altında bazı önlemlerin kaldırıldığı ya da gevşetildiği bir evreye girilmiştir. Eş zamanlı olarak, sağlık alanında da bir süredir ertelenmiş olan COVID-dışı sağlık hizmetlerinin yeniden başlatılması gereksinimi gündeme gelmiştir.

Türk Tabipleri Birliği, İstanbul Tabip Odası ve TTB-Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu 19 Mayıs 2020'de, uzmanlık derneklerinin temsilcileriyle birlikte "Yeniden Açılma Sürecinde Elektif Cerrahiler" başlıklı çevrimiçi bir

toplantı düzenlemiş ve elektif cerrahi işlemlerin yeniden başlatılması ile ilgili olarak uzmanlık derneklerinin görüşlerini almıştır.

Bu toplantıda dile getirilen görüşler ve salgının seyri dikkate alınarak elektif cerrahi işlemlerinin yeniden başlatılması konusunda meslek örgütümüzün saptama ve önerileri şöyledir:

- Sağlık Bakanlığı'nın ve Koronavirüs Bilim Kurulu'nun epidemiyolojik verilerin sadece bir kısmını paylaşması pandemiye dair bütünlüklü bir epidemiyolojik değerlendirme yapabilmeyi engellemekte ve yeniden açılma sürecinde COVID-19 dışındaki sağlık hizmetlerinin yeniden organizasyonunu planlama açısından handikap oluşturmaktadır.
- Henüz birinci dalga tam anlamıyla sönümlenmemiştir. Salgının hala stabil olmayan bir seyir sürdürdüğü görülmekte, olgu ve ölüm sayılarında genel olarak düşüş eğilimi gözlenirse de zaman zaman ani yükselişler olduğu gözlenmektedir.
- “Semptomu olanlara test yapan ülke” olarak sınıflandırılan Türkiye’de nüfusa oranla test sayısının yüksek olmadığı söylenebilir. Ayrıca test sayılarının dalgalı bir seyir izlediği, istikrarlı olmadığı görülmektedir. Yeniden açılma sürecinin planlanması için COVID-19 için yapılan test sayılarının yeterli düzeyde olması önemlidir.
- Yeniden açılmayı planlamak için gereken bir başka önemli bilgi toplumda bağışıklığın ne düzeyde olduğudur. Süreci oldukça sert geçiren ülkelerde bile toplumsal bağışıklığın henüz çok düşük düzeyde olduğu hesaplanmıştır.
- Dünya Sağlık Örgütü “kapanma”nın hızlı olmasını, “açılma”nın ise temkinli olmasını önermekte ve “yeniden açılma” için şu 6 koşulun sağlanması gerektiğini vurgulamaktadır:
 1. Virüsün geçişinin (bulaşıcılığının) kontrol altında olduğuna dair kanıt olmalı,
 2. Ülkenin sağlık sistemi her vakayı tespit edebilmeli, test edebilmeli, izole edebilmeli ve temaslılarını bulabilmeli,
 3. Sağlık tesisleri yayılımında çok önemli olduğundan burarlarda salgın riski minimuma indirilebilmeli,
 4. İşyerleri ve okullar gibi temel hizmet alanlarında fiziksel mesafe, el yıkama ve solunum hijyeni olanakları sağlanmalı,
 5. Yeni vakaların topluma gelmesi engellenmeli (yurtdışı ve iller arası seyahatin kısıtlanması gibi önlemlerin zaman zaman uygulanması gerekebilir),
 6. Toplumun yeni normlara uyum ve katılımı sağlanmalıdır.
- Sağlık hizmetlerinin yeniden açılması sürecinde bu önlemleri içeren düzenlemelere, randevu saatlerinden bekleme alanlarına kadar farklı hizmetlerde çerçeveleri ve kriterleri ortaya koyan dokümanlara ihtiyaç bulunmaktadır.
- Anestezi veya cerrahiye bağlı olabilecek komplikasyonlardan kaçınmak adına hastanelerde cerrahlar, anestezi ve yoğun bakım uz-

manları ile yöneticilerden oluşan komisyonların kurulması uygun olacaktır.

- Yeniden açılma döneminde elektif ameliyatlarda en önemli konular uygun hasta seçimi ve doğru bir ameliyat öncesi değerlendirmedir.
- Tedavi için etkili olabilecek cerrahi dışı seçenekler varsa bunlar tercih edilmelidir.
- Asemptomatik bir COVID-19 hastası ameliyat edildiğinde hem anestezi ve cerrahi ekibine hem de diğer hastalara hastalığın bulaşması riski olduğu unutulmamalıdır. Ayrıca, asemptomatik COVID-19 hastalarının ameliyattan sonra semptomatik olabileceği ve hastalığın normalden daha ağır geçebileceği bilinmelidir. Özellikle kanser hastaları COVID-19 pozitifse mekanik ventilasyon ihtiyacı, yoğun bakım yatışı ve ölüm oranları 3,5 kat artmaktadır.
- Bu nedenle ameliyat öncesi asemptomatik COVID-19 hastalarının saptanması önemlidir. Bu amaçla semptom ve bulgular sorgulanmalı; mümkünse tüm hastalarda RT-PCR testi yapılmalıdır. Ancak moleküler yöntemlerin COVID-19 hastalarının bir kısmını tanıyamadığı unutulmamalıdır. RT-PCR testinin duyarlılığı yüzde 47-63 arasında olup önemli düzeyde yalancı negatiflik sorunu yaşanmaktadır. Antijen testlerinin de önemli bir duyarlılık sorunu bulunmaktadır. Yukarıda belirtilen risklerin asgari düzeyde tutulabilmesi için daha duyarlı yöntemlerin geliştirilmesi gereklidir.
- Hastaların preoperatif değerlendirmesinde PCR testlerinin yanı sıra şüphe olduğunda akciğer grafisi ve toraks BT gibi görüntüleme yöntemlerine ve gerekirse göğüs hastalıkları konsültasyonuna yer verilen bir algoritma oluşturulmalıdır. Semptomsuz COVID-19 hastalarında radyolojik görüntülemenin duyarlılığının düşük olduğu ve ayrıca toraks BT’de iyonizan radyasyon varlığı dikkate alınarak bu hastalarda toraks BT’nin rutin bir preoperatif test olarak kullanılmamasından kaçınılmalıdır.
- PCR testinden sonra hasta hemen ameliyat edilemeyecekse ameliyat gününe kadar nerede izole edileceği de kararlaştırılmalıdır. İzolasyon evde yapılacaksa hastaya maske kullanımı gibi gerekli önlemler açıklanmalıdır. Evde izolasyonun sağlanamadığı veya yeterince güvenli olmayabileceği durumlarda hastane de dahil olmak üzere güvenli izolasyon koşulları sağlanmalıdır.
- Elektif cerrahi öncesinde hastaların risk faktörleri açısından kapsamlı bir biçimde değerlendirilmesi önemlidir. Riski artıran başlıca faktörler 65 yaş üzeri, kardiyovasküler hastalıklar, ASA 3 ve üzeri, vücut kitle indeksi 35’in üzerinde olan hastalar, diyabetik ve otoimmün hastalar, hiperkoagülan durumları içermektedir.
- Preoperatif değerlendirmede hekimler ve sağlık çalışanları kişisel koruyucu ekipman kullanmalıdır.
- Aydınlatılmış onam formu son derece önemlidir. Sadece ameliyatla ilgili aydınlatılmış onam formu değil, bunun yanında COVID-19 ile ilgili aydınlatılmış onam formunun da doldurulması gereklidir. Hem hasta hem de hasta yakını mutlaka COVID-19 ile ilgili olarak hastanede bulunma ve yatış sırasında bulaş, cerrahi morbidite ve mortali-

te ile ek tetkikler gerekebileceği hakkında bilgilendirilmeli ve onamları alınmalıdır.

- Hukuki yönden belirsizliklerin fazla olduğu bir döneme girilecektir. Emsal kararların olmadığı bu dönemde yargı organları tarafından genel hukuk kuralları geçerli sayılacaktır. Hukuk doktrincileri “aydınlatma yükümlülüğü, özen ve dikkat” konusunda uyarılarda bulunmaktadır. Koşullar özen ve dikkat kavramının çok geniş yorumlanmasını gerekli kılmaktadır.
- Yeniden açılma sürecinde ameliyathane kullanımına ilişkin kılavuza ihtiyaç bulunmaktadır. Burada dikkate alınması gereken parametreler arasında ameliyathanelerin altyapısının yeterli olup olmadığı, negatif basınç durumu, ameliyat türünün damlacık yapma potansiyeline göre değerlendirilmesi, ameliyatın gerektirdiği sağlık çalışanı sayısı bulunur.
- Ameliyathane salonlarının kullanım ve organizasyonu etkili bir biçimde koordine edilmelidir.
- COVID-19 olduğu bilinen hastaların ameliyatlarının ayrı hastanelerde, bu olamıyorsa ayrı binalarda, bu da sağlanamıyorsa ayrı ameliyat odalarında yapılması gerekir. Mümkünse bu odalar negatif basınçlı olmalıdır. Pozitif basınçlı hava akımı olan odaların havalandırma sistemlerine HEPA filtreleri takılmalıdır.
- COVID-19 hastalarının ameliyatlarının yapıldığı bölümler ile diğer hastaların ameliyatlarının yapıldığı bölümlerin giriş ve çıkışlarının ayrı olması sağlanmalıdır. Cerrahi ekiplerin de ayrılması uygun olacaktır.
- Ameliyathanelerdeki alet ve cihaz sayıları en aza indirilmeye çalışılmalı, özellikle entübasyon sırasında ve tüm cerrahi işlem boyunca ameliyat odalarına personel giriş çıkışları sınırlandırılmalıdır.
- Yeniden açılma sürecinde elektif ameliyatlara geçiş planlı ve aşamalı olmalıdır. Her cerrahi uzmanlık alanı kendi alanlarındaki ameliyat ve işlemleri için acil, ivedi, ertelenebilir gibi kategoriler tanımlamalıdır. Adaptasyon dönemine kısa süreli lokal işlemler, ayaktan işlemler, 65 yaş altı asemptomatik olgular, minimal invazif cerrahiler, yatış süresi kısa olan işlemler gibi riskin daha düşük olduğu hastalarla başlanmalı; deneyimler arttıkça daha komplike (örneğin daha yaşlı hastaların ameliyatları, daha uzun süreli cerrahiler gibi) ameliyatlara aşamalı bir biçimde geçilmelidir.
- Mukozal yüzeyleri ilgilendiren (endonazal, laringeal, faringeal, torasik, gastrointestinal) cerrahiler ve aerosol oluşumuna sebep olan cihazların (endoskop, nazogastrik kateter, koter, mikrobebrider, tur, aspiratör, radyofrekans, lazer vb) kullanıldığı işlemlerde bulaş riskinin daha yüksek olduğu dikkate alınmalıdır
- Damlacık ve aerosol üreten işlemlerin ayrıntılı olarak tanımlanması gerekmektedir. Aerosol üreten işlemlerin negatif basınçlı ameliyathanelerde yapılması uygun olacaktır. Mümkünse entübasyonlarda ve aerosol üreten işlemlerde gerekli olmayan kişileri ameliyathane dışına çıkartmak ve işlemin deneyimli cerrah tarafından yapılması düşünülebilir.

- Sağlık çalışanlarının gereksinim duyacağı bütün kişisel koruyucu donanım yeterli miktarda sağlanmalıdır. En az 30 günlük kişisel koruyucu donanım rezervi bulundurulmalıdır. Bunların ameliyathanelerde nasıl kullanılacağına ilişkin eğitimler verilmelidir.
- Oral ve nazal kavite uygulamalarında iyot ile ağız ve burun boşluğunun yıkanması koruma sağlayabilir.
- Virüsün cerrahi duman ile de bulaşabilme ihtimaline karşılık koter kullanımı azaltılmalı, koter kullanılacaksa aspiratör ile beraber kullanılmalıdır.
- Vaka araları en az 60 dakika olmalıdır.
- Ameliyat odalarında kurallara uygun dezenfeksiyon, sterilizasyon uygulanmalıdır.
- Hastaları tekrar kontrole çağırma gereksinimini azaltmak adına eriyebilen dikiş materyalleri tercih edilmelidir.
- Hastalar mümkünse tek kişilik odalarda yatırılmalı, eğer şartlar buna uygun değilse hasta yatakları arasında en az iki metre mesafe bırakılmalı, ortak kullanım alanları sık sık dezenfekte edilmeli ve havalandırılmalı, hasta ve refakatçisi maske takmalıdır. Refakatçi sayısı minimumda tutulmalıdır.
- Hastaların mümkün olan en kısa sürede taburcu edilmesi, pansuman gibi basit bakımlar konusunda eğitilmesi önemlidir. Ameliyat sonrası bakım önerilerinin hastalara yazılı olarak verilmesi uygun olur.
- Ameliyattan sonraki ilk 14 gün içerisinde de hastanın COVID-19 semptomları açısından sorgulanmaya devam edilmesi gereklidir. Bunun için teletıp olanakları kullanılabilir.

Sağlık Bakanlığı'nın yeniden açılma sürecinde sağlık hizmetlerinin planlanması ve yürütülmesinde meslek örgütümüz ve uzmanlık dernekleri ile işbirliği içinde davranmasını bekliyoruz.

COVID-19 PANDEMİSİNDE YENİDEN AÇILMA SÜRECİNDE ELEKTİF CERRAHİLER

Pandeminin devam ettiği dönemde yapılacak elektif cerrahiler öncesi alınması gereken tedbirlerin, yapılması gereken değerlendirmelerin/tetkiklerin detaylı olarak tartışılmasına, çıkacak konsensus doğrultusunda ülkemiz gerçeklerine uygun bir algoritma oluşturulmasına, bu algoritmanın yeni gelişmeler doğrultusunda belli aralıklarla geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Konu, alanın uzmanları ve uzmanlık derneklerinin temsilcileri ile birlikte ele alınacak ve tartışılacaktır.

CANLI
YAYIN

19 MAYIS, SALI / 21:00-23:00

TÜRK
TABİPLERİ
BİRLİĞİ

İSTANBUL
TABİP
ODASI

TTB
UDEK

Pandemi Sürecinde Alınan Önlemlerde Birtakım Gevşetmeler Yapılmasına İlişkin Uzmanlık Derneklerinin Görüşleri

Pandemi sürecinde alınan önlemlerin 11 Mayıs 2020'den sonra aşamalı olarak gevşetilmesi konusunda uzmanlık derneklerine özellikle kendi uzmanlık alanlarını ilgilendiren başlıklarla ilgili görüşleri sorulmuş, gelen yanıtlar aşağıda özetlenmiştir.

Düşen olgu sayılarıyla birlikte kısıtlamaların denetimli olarak azaltılması sosyal yaşam ve ekonomik işleyişin devamlılığı açısından elbette ki önemlidir. Ancak yine de ekonomik kaygıların bilimsel/tıbbi gerekliliklerin önüne geçmesine izin verilmemelidir.

Pandeminin ne kadar süreceği belli olmadığından toplumun kurallara uyarak (maske kullanımı ve fiziksel mesafe kuralı) ve bu süreçte birlikte yaşamayı öğrenmesi gerektiği, bu gevşetici kararların kuşkusuz toplum için zorunlu olan alanlarda alınmasının (65 yaş üzeri ve 20 yaş altı nüfusun kontrollü biçimde sokağa çıkabilmesi) önemli olduğu mutabık kalınan başlıklardır. Yaklaşık iki aydır evlerinden çıkamayan 65yaş üzerindeki yurttaşlarımızın yürüme mesafesinde de olsa dışarı çıkabiliyor olmalarının, bireylerin bedensel, ruhsal ve sosyal iyilik halleri açısından olumlu olacağı düşünülmektedir. Ancak, bu bireyler dört saat kesintisiz yürüyüş yapamayacakları için onlara oturup dinlenebilecekleri ve bir şeyler yiyip içebilecekleri – fiziksel mesafe, hijyen gibi koruyucu önlemler alınmak kaydıyla- mekanlar da sağlanmalıdır

Benzer biçimde, toplu taşıma için koyulan kısıtlamaların sürmesi, toplu etkinliklerdeki kısıtlamalara devam edilmesi, fiziksel mesafe kısıtlamalarının sağlanamayacağı kuruluş ve kurumların (örneğin okullar) günlük yeni olgu sayısı şu anki günlük rakamların çok daha altına düşünceye kadar açılmasının ertelenmesi öne çıkan diğer noktalardır.

Yapılan test sayılarının artırılması gerektiği, toplumun taranmasına ve genel durumun görülmesine yönelik bir durum tespiti yapılmasının önemli olduğu, “normalleşmenin” ve “gevşemenin” hızının ve yönünün -yavaş, kontrollü, aşamalı olsa bile- biraz da bu yolla belirlenmesi gerektiğinin altı çizilmektedir. Önlemlerin gevşetilmesi sürecine ilişkin endişelerin azaltılması açısından önemli bir adım olacaktır. Hafif, aşamalı, yavaş, denetimli gevşemenin sayıları ve trendleri nasıl etkileyeceği görülmeden kesinlikle diğer planlamalar yapılmamalı ve acele edilmemelidir.

65 yaşın üzerindeki yurttaşlarımızın memleketlerine ya da yazlıklarına gidebiliyor olması pandeminin yaygınlaşması yönünden risktir. Hem kendi açılarından hem de gittikleri bölgelerin sağlık sistemlerinin yükü açısından sorunludur. Buna tarımsal etkinlik için gidenler de eklenince müthiş bir hareketlilik, COVID-19 olgu sayısının çok olmadığı yörelere büyük kentlerden adeta hızlı bir “göç” anlamına gelmektedir. Çok yakın izlem ve uyanık olmak sayıların yeniden yükselmemesi yönüyle yaşamsaldır. Şehirlere giriş-çıkış sınırlamalarının kaldırılması, kara ve hava ulaşımının yeniden açılması yüzyüze kalacağımız bulaş risk/kaynakları arasındadır.

Hastanelerin ve Diğer Sağlık Kuruluşlarının Yeniden Yapılandırılması

Ülkemizde tüm hastaneler pandemi hastanesi olarak ilan edilmişti. Artık bazı hastanelerin bu statüden çıkartılması COVID-19 dışında kalan hastalıkları yaşayan hastaların güvenle hastanelere başvurmasını kolaylaştıracaktır. Bu yapılamıyorsa da hastanelerin poliklinik ortamlarının fiziksel olarak düzenlenmesi, poliklinik bekleme salonlarının hasta temasını azaltacak şekilde organize edilmesi, hekim, sağlık personeli, temizlik kadrosunun desteklenmesi uygun olacaktır. İki muayene arasında temizlik ve ortamın havalandırılması amacıyla boşluk bırakılması, randevuların bu durum dikkate alınarak belirlenmesi, özellikle göz ve radyoloji gibi cihaz kullanan ünitelere bu açıdan özel önem verilmesi üzerinde durulmaktadır. Şüpheli olgular için acil servislerde izole alanlar tanımlanmalıdır.

Hastanelerin klimatizasyon ve havalandırma sistemlerinin bu süreçte gözden geçirilmesi özellikle ihmal edilmemelidir. Hastanelere girişte ateş ölçülmesi, maske takmanın zorunlu olması, semptomların sorgulanması gibi genel önlemlerle birlikte, 65 yaş üstü ve 20 yaş altına uygulanan sokağa çıkma yasağı dahil pek çok nedenle randevularına gelemeyen hastaların ertelemek zorunda kaldıkları sağlık sorunlarının çözümü, kontrolleri, elektif ameliyatlar gibi işlemlerin başlayabileceği dikkate alınarak ortak önlemler dışında her bransa özgü değerlendirmelerin ayrı ayrı yapılması gerektiği, bazı durumlarda onam formlarında COVID-19'la ilgili ifadeler yer verilmesinin doğru olduğu önemle vurgulanmalıdır.

Özellikle elektif ameliyatların günlük yeni olgu sayıları hala azımsanmayacak düzeyde olduğu bu günlerde, hastaların preoperatif enfeksiyon kontrollerinin yapılması, gerektiğinde (semptomatik ama COVID-19 laboratuvar olarak gösterilememiş hastalar) akciğer tomografisinden yararlanılması, kuşkulu olgularda gerçekleştirilecek acil ameliyatlar dahil özel servisler açılması, hastalarda/sağlık çalışanlarında güvenilir testlerin düzenli biçimde yapılması, koruyucu ekipman kullanımına her zaman özen gösterilmesi önemlidir. Yoğunluk nedeniyle vardiyalı/esnek çalışma desteklenmelidir. Tartışmalı konular için yerel düzeyde bilimsel danışma kurullarının oluşturulması da düşünülebilir. Ayrıca hekimlerin ve sağlık çalışanlarının güvenliği için COVID-19 tanısı almış hastalar konusunda polikliniklere otomatik uyarı gönderilmesinin sağlanması önemli bir uyarıdır.

Önlemlerde gevşemelerin yapıldığı bu dönemin, koruyucu ekipman sağlanması ve kullanımı konusunda gevşemenin değil –yaşanmakta olan olağanüstü hareketlilik nedeniyle- belki de maksimum özenin gösterilmesi gereken bir dönem olduğu hep akılda tutulmalıdır

Aile Sağlığı Merkez (ASM)'leri COVID-19 sürecinden olumsuz etkilenmiştir. ASM doktorları hastanelere gitmeye çekinen hastaların yoğun yükü altında kalmış, bazıları hastalanmıştır. İçlerinden bazıları süreçte başka alanlarda görevlendirilmiştir. Bu kişiler en kısa sürede asıl görev yerlerine dönmelidir. Poliklinik yükündeki artış, görevlendirmeler asli işleri olan koruyucu sağlık hizmetleri, gebe-lohusa izlemi, bebek izlemi ve aşıların olağan düzeninde sürdürülmesi yönünden çok değerlidir. Bu günlerde kendilerine özellikle destek personel sağlanması önemlidir.

Hastalar Üzerine Olası Olumsuz Etkiler

COVID-19 pandemisi sürecinde uygulanan izolasyon ve karantina enfeksiyonun yayılmasına engel olmuştur. Esnetme konusundaki adımlar kanser tanısıyla tedavi edilen hasta grubu için riskli olacaktır. Bu hasta grubu özellikle immün sistemi baskılanmış olup antikanser kemoterapisi devam etmekte olan hastalardan oluşmaktadır. Karantinaya, maske takılmasına, el hijyeni ve elleri sabunlamaya, fiziksel mesafeyi korumaya devam edilmesi onlar için yaşamsaldır

Pandemi ile ilgili kararlar alınırken öncelikle ülkemizdeki verilerin başta halk sağlığı ve enfeksiyon dernekleri olmak üzere pandemi yönetiminde yetkin kurumlar tarafından değerlendirilmesi ve risklerin ortaya konulması gerekir. Bulaşma riski yüksek olmasına rağmen normal yaşama geçilmesi onkoloji-hematoloji hastalarında her türlü enfeksiyon açısından yüksek risk oluşturacaktır. Salgın hızındaki artışın hastalarda enfeksiyon oranını arttırdığını, kanser tedavilerini aksatabileceğini, tedavi başarısını düşürebileceğini, hastane yatış sürelerini uzatabileceğini özellikle vurgulamak gerekir. Yalnızca hastaların değil, ailelerin ve onlarla ilgilenen/ilgilenecek olan sağlık personelinin de salgından etkilenme riski mevcuttur ve bu durum hastaları da etkileyecektir.

Alışveriş Merkezleri (AVM)’nin Açılması

İnsanların yakın temasta olacakları tüm ticari faaliyetler “önce sağlık” bakış açısı ile gözden geçirilmelidir. AVM’lerin açılışıyla ilgili genel kaygılar (bazı düzenlemeler yapılmış olsa da) henüz erken olduğu yönündedir. AVM’ler gibi kalabalık ortamların tamamının açılması yerine öncelikle yalnızca mağazalar açılmalı, insanların ihtiyaçlarını karşılama amacıyla gitmeleri sağlanmalıdır. Bu tür kalabalık ve kapalı ortamları insanların tamamen eğlence veya vakit geçirme amacıyla kullanmasına izin verecek sinema, oyun alanları veya yemek alanları açılmamalıdır. Mağazaların (dar olmaları dikkat çekiyor) açılmasının yansımalarına göre sinema, oyun alanları veya yemek alanlarının açılması daha sonra, ayrıca değerlendirilmelidir.

Kalabalık ortamlarda maske zorunluluğu devam ettirilmeli, fiziksel mesafe açısından alışveriş merkezinin kapasitesine göre izin verilebilecek sayılar belirlenmeli buna yönelik olarak AVM’lerin girişlerinde giren sayısını katı bir şekilde kontrol edecek mekanizmalar geliştirilmelidir. Lokal dengelerin sağlanması, kontrol mekanizmalarının tam olarak işlenmesi için il pandemi kurulları etkin biçimde kullanılmalı, bu kurulların önerileri ile lokal önlemler artırılmalı veya yumuşatılmalıdır.

Bununla paralel olarak AVM’ler ve onlar gibi kalabalık ortamların havalandırma sistemleri standardize edilmeli, hava sirkülasyonu için uygun olan veya daha etkin mekanizmaların kullanılması sağlanmalıdır. Girişlerde mutlaka ayak tabanlarının dezenfekte edilmesini kolaylaştıracak alanlar oluşturulmalı, el dezenfektanı kullanımı ve ateş ölçümü zorunlu hale getirilmelidir. İnsanların el yıkama ve fiziksel mesafeye uyma gerekliliğini hatırlatacak anonslar yapılmalı, hatırlatıcı levhalar, kamu spotları hazırlanmalıdır.

AVM’ler gibi kalabalık ortamların temizliğinin çok sık yapılması sağlanmalı, yine aksi durumlarda katı yaptırım olmalıdır.

Bir diğer önemli nokta AVM’lerde çalışan mağaza satıcıları, güvenlik görevlileri, ve benzeri tüm personelin durumun ciddiyeti ve önlemlerden ödün verilmemesi konusunda düzenli olarak eğitimlerinin sağlanmasıdır. Sözü edilen meslek gruplarının bu süreçten sonra COVID-19 tanısı almaları durumunda bunun meslek hastalığı sayılıp sayılmayacağı da yine şimdiden netleştirilmesi gereken bir husustur.

Berber, Kuaför ve Güzellik Salonu, Spor Salonu Gibi İşletmelerin Açılması

Yaklaşık iki aydır gerek erkek gerek kadın bireyler, kişisel saç, sakal, tırnak bakımlarını evde yapmayı öğrenmişlerdir. Elektrikli tıraş makineleri online alışveriş sitelerinde en fazla talep gören ürünlerden birisidir. Açılacak olan kuaför salonlarında maske kullanımı, sadece bir müşteri bulunması gibi koşullar getirilmekle birlikte bunların ne ölçüde uygulanabileceği ve denetimi soru işaretidir. Vücut sıvıları ile bulaşma ve yakın temas riski yaratacak ve fiziksel altyapıları birbirinden çok farklı olan berberlerin de açılmalarının daha sonraya bırakılması –pandemi yönetiminde olumsuzluğa neden olabileceği için- uygun olacaktır. Ancak spor salonları açılmalı, ayrıca insanların açık havada düşük riskle dolaşıp, hareket edip hava alacakları parklar ve bahçeler de yasak kapsamından çıkartılmalıdır. Bu başlık altında ele alınan meslek gruplarının sağlık denetimi ve eğitimleri ihmal edilmemelidir.

Seyahat Kısıtlamalarının Kaldırılması

65 yaş üstündeki yurttaşların memleketlerine ya da yazlıklarına gidebilmeleri, tarımsal üretimde çalışacak kişilerin üretim alanlarına transferi konularında izin verilmesi, pandeminin olumsuz etkilerinin fazlaca görüldüğü büyük kentlerden ciddi bir “göç” tablosu yaratmış durumdadır. Kitleli hareketliliğin fazla olduğu, farklı ülkelerden gelen insanların çok yoğun olarak bir arada oldukları aktivitelerin (hac, festivaller, spor karşılaşmaları, konserler, kongreler vb) yapılmaması önerilir.

Hastalığın şimdiki kısmi kontrol başarısında; mevsimsel etkinin çok büyük önem taşıdığı ve bu nedenle ikinci büyük dalganın sonbaharda olacağı ısrarla akılda tutulmalıdır. Turizm sektörünün de aşamalı, kısıtlamalı ve denetimli biçimde yerli ve yabancı turistlere hizmet vermeye başlayacağı anlaşılmaktadır. Bu konuda karar alırken ülkemizdeki güncel salgın verilerinden daha çok dünyadaki salgın verileri ve özellikle sonbahar ve kış mevsimini yaşayan Güney yarım küre ülkelerinin verileri dikkate alınmalıdır.

Ekonomik kaygılardan çok tıbbi gerekliliklere dayanan kararlar alınmalıdır. İnsanların yakın temasta olacakları tüm ticari faaliyetler “önce sağlık” bakış açısı ile gözden geçirilmelidir.

Spor Karşılaşmalarının Başlatılması

Bazı spor dallarında ligler iptal edilmiş durumdadır ve federasyonları kalan haftaların oynanmayacağını açıklayıp ligleri tescil etmiştir. Ancak Türkiye Futbol Federasyonu tüm ligleri sürdürme kararı almıştır. Başlatma tarihi sürekli ertelense de alınmış karar (12 Haziran 2020) yürürlüktedir.

Pandemiyle ilgili riskler tamamen elimine edilip toplum sağlığını tehdit etmeyecek düzeye gelmeden önlem alınmaya çalışılsa da hiç düşünülmemelidir. O düzeye geldiğinde ciddi, sıkı denetimli önlemler alınmak kaydıyla düşünülebilir.

Öncelikle vurgulanması gereken nokta, virusun yayılım tehlikesi tamamen ortadan kalkana ve ikinci dalga riski olmayana kadar karşılaşmaların kesinlikle seyircisiz oynanmasıdır. Yalnızca sporcular değil, teknik kadro, sağlık kadrosu, yöneticilerle birlikte tüm kulüp çalışanları sağlık denetimi altında (özellikle periyodik tarama testleriyle) tutulmalıdır. Maçların oynandığı dönemde tüm çalışanların dışarıyla teması en aza indirgenmelidir. Bu süreçte çalışacak personel sayısı iyi hesaplanmalı ve olabildiğince düşük sayılarla devam edilmelidir. Benzer denetimler, stadyumda çalışan personel için de gerçekleştirilmeli, stadyumların temizliğine maksimum özen gösterilmelidir. Deplasmana gidiş-gelişler ayrıca önemlidir.

Müsabaka sırasında yaralanan ya da bu süreçte tıbbi yardıma gereksinimi olan sporcunun sağlık hizmeti alımı şartları iyi planlanmalıdır. Antrenman sürecinde oyuncuların birbirleriyle ve sağlık ekibiyle temasları azaltılmalıdır. Ayrıca çevresel koşulların (hava, iklim, vb.) Sporcu sağlığına olası etkileri dikkate alınmalıdır.

Okulların Açılması

4 Ağustos tarihinde uzmanlık derneklerinden okulların yeniden açılması konusundak görüşleri istenmiştir. Derneklerden gelen görüşler aşağıdaki gibi derlenmiştir.

İlk rapor edildiği günden beri COVID-19'un çocuklardaki vaka hızlarının ve prognozunun erişkin hastalardan farklı olduğu görülmektedir. Toplumdaki asemptomatik, fakat potansiyel olarak enfeksiyöz çocukların etkileri önemlidir. Eğer İnfluenza'da olduğu gibi çocuklar, SARS-cov-2'nin ev içi bulaşında primer rol oynuyorlarsa, toplum genelinde yayılımı için çok ciddi bir risk oluşturabilir. Bu açıdan bakıldığında hastalığın yayılım potansiyelini durdurmak için tüm dünyada okullar kapatılmıştır.

Tüm dünya genelinde ve ülkemizde de COVID-19 hastalığı, giderek artan hasta sayılarıyla toplum sağlığı açısından ciddi bir risk oluşturmaya devam etmektedir. Önlemlerin azaltılmasını takiben, hasta sayısında Ağustos ayı itibarıyla tekrar artış trendine girdiği gözlenmektedir, böyle bir dönemde okulların açılması birçok noktada riskler içermektedir. Çocukların birbirinden enfekte olarak başta okul çalışanları; öğretmenler, diğer okul personeli vb yanısıra evdeki anne baba ve diğer aile büyükleri için (ülkemizde sıklıkla çekirdek aileye dahil olan anneanne/babanne, dede gibi çocuğu okula götürüp getiren, bakımına destek veren diğer erişkin/yaşlı bireyler) ciddi bir enfeksiyon kaynağı olma potansiyellerine sahiptirler. İleri yaş öğretmenler ve okul çalışanları ile altta yatan hastalığı olanlar COVID-19 açısından daha fazla risk altındadır.

Çocukların, ek hastalıklarından bağımsız olarak okula dönme ve eğitim alma hakları olduğu bir gerçektir. Okulların açılması tartışılırken politik, finansal, güvenlik yaklaşımları, bölgesel COVID-19 yaygınlığı, çocukların

okula erişim yolları, çocukların altta yatan hastalık durumları yanı sıra evde birlikte yaşadıkları aile fertlerinin yaş ve altta yatan hastalık durumları, devam ettikleri okulların fiziksel kapasiteleri, fiziksel mesafe kurallarına uyumun sağlanabilmesi gibi çok sayıda etkenin göz önünde tutulması gerekmektedir.

Bu yaklaşımın güvenliğini kontrol etmek için detaylı süveyans çalışmaları yapılmalıdır. M2 başına düşen öğrenci sayısının ve sınıflardaki öğrenci mevcudunun azaltılması gibi önlemler maalesef çoğu okulun fiziki şartları nedeniyle uygulanması fiili zorluklar içermektedir. Bu konudaki denetlemeler yapılarak ve okulda çalışacak tüm personele periyodik tarama testi yapılması düşünülebilir. Okul servislerinde gelişebilecek olası riskler de göz önüne alınmalıdır. Fiziksel mesafe, öğrenci ve çalışanların maske kullanımları ve bunlara uyum konusunda ayrıntılı bilgilendirme ve tekrarlayan eğitimler yapılmalıdır.

Bazı durumlarda, örneğin, kemik iliği transplantasyonu hemen sonrası ya da belirgin risk altında olan yaşlı aile bireylerinin bulunması gibi durumlarda, bireyselleştirilmiş risk değerlendirilmesi yapılmalıdır. Kronik akciğer hastalığı, immün yetmezliği, malignitesi olan, bağışıklık sistemini baskılayıcı tedaviler altında olan çocuklara, ayrıca bireysel risk değerlendirmesi sonucunda okula gitmesinde herhangi bir ciddi risk saptanan çocuklara uzaktan eğitim seçeneğinin de alternatif olarak sunulması ve bu duruma ailenin ve hekimin birlikte karar vermesi uygun olacaktır.

BASIN BİLDİRİSİ / 28 AĞUSTOS 2020

Salgın Ağırlaşıyor, Tükeniyoruz

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Toplumun Sağlığının Garantisidir

Hekimler olarak, salgının giderek ağırlaştığını her gün artan kayıplarımızın üzüntüsünü yaşıyoruz. Hastalarımız her geçen gün artıyor. Salgınla mücadelede sağlık sistemimizin bu yükü kaldıramaz hale gelmeye başladığını görüyor ve sağlık çalışanlarının tükenmesinden kaygı duyuyoruz.

Salgın ile mücadelemizde yaşanan güçlüklerle karşı; bireylere yönelik uyarılara odaklanılması yeterli değildir, salgın yönetiminde merkezi otorite tarafından yapılandırılmış bir çerçeve dahilinde, toplumsal yaşamı ve çalışma yaşamını düzenleyen yeterli önlemler alınması, inisiyatifin sadece illere bırakılmaması ve sahada mücadele edenlerle, verilerin hızlı ve düzenli olarak paylaşılması gereklidir. Yaklaşan mevsimsel grip salgını nedeniyle durumun daha da zorlayıcı olacağı açıktır. Bu zorlayıcı koşullarla başarılı bir mücadele için toplumun tüm kesimlerinin desteği şarttır. Ancak bu desteği alabilmek için şeffaf, güven veren ve tutarlı bir salgın yönetimi gerekir.

Salgın nedeni ile çalışma düzeni tamamen değişen, aylardır zor koşullar altında çalışan sahadaki insanlarımızın sağlığı, pandeminin kontrol altına alınması için fedakârca çalışan uzmanlık dernekleri olarak meslektaşlarımızın sürdürdüğü mücadeleyi desteklemek, toplumun sağlığına kavuşmasını sağlamak üzere aşağıda yer alan hususların hızla yaşama geçirilmesini talep etmekteyiz.

1. Tıpta uzmanlık alanındaki profesyonel meslek örgütlerinin salgınla mücadeledeki katkısı çok değerlidir. Bu örgütlerin uzmanlık alanlarındaki bilgi birikiminden şu ana kadar yeterince yararlanılmamıştır. İl Pandemi Kurullarının birçoğunun yerelde yeterli katkı verememiş olmasının en önemli nedeni bu durumdur. Sağlık çalışanlarının mes-

Sağlık çalışanlarının meslek örgütleri olan tıpta uzmanlık derneklerinin oluşturduğu TTB- UDEK ulusal ve uluslararası bilimsel temele ve tecrübeye dayanan kurumsal insan gücü ve uzmanlığı, salgınla mücadele sürecine bir an önce dahil edilmeli; salgın yönetiminin merkezi ve yereldeki kurul ve komisyonlarında aktif şekilde temsil edilmelidir.

lek örgütleri olan tıpta uzmanlık derneklerinin oluşturduğu TTB-UDEK “Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu”nun ulusal ve uluslararası bilimsel temele ve tecrübeye dayanan kurumsal insan gücü ve uzmanlığı, salgınla mücadele sürecine bir an önce dahil edilmeli; salgın yönetiminin merkezi ve yereldeki kurul ve komisyonlarında aktif şekilde temsil edilmelidir.

2. COVID-19 tedavi süreçlerinin uzmanlık derneklerinin ülkemizde biriken veriye dayanan uluslararası bilimsel kanıtlar üzerinden oluşturduğu rehberler doğrultusunda güncellenmesi ve izlenmesi gerekir.
3. Ülkemizde PCR testleri başta olmak üzere yapılacak testlerle ilgili bir risk değerlendirmesi ve önceleme plan ve programına ihtiyaç vardır. Test sayısının artırılması çok önemlidir. Ancak, testlerin hangi koşullarda kimlere yapılacağına da tanımlanmış olması kritik önemdedir. Sağlık çalışanlarının SARS-cov-2 testlerinin gerçekleştirilmesi, toplumdaki diğer bireylerin bakımının devamı için kaçınılmaz olarak önceliklidir. Risk ve temas değerlendirmesi yapılarak uygun algoritmaların ve test stratejilerinin belirlenmesi, uzmanlık dernekleri tarafından önerilenlerin uygulanması gerekir.
4. Hastalığın tanısında halen en iyi yöntem olan PCR testlerinin sonuçları laboratuvarların aşırı iş yükü, organizasyonda ve planlamadaki sorunlar nedeniyle gecikebilmektedir. Bu testlerin ve hastalığın takip ve yönetiminde gerekli testlerin gerçekleştirildiği tıbbi mikrobiyoloji ve tıbbi biyokimya laboratuvarlarının personel, ekipman, kit, işleyiş, otomasyonu gibi konularda uzmanlık derneklerinin çözüm önerileri dikkate alınmalıdır.
5. Hastalığın tedavi süreci bakımından uzmanlık derneklerinin katkıları ile oluşturulacak, bilimsel kanıtlara dayalı rehberlerin kullanılması ve bunların veriye dayalı olarak güncellenmesi gerekmektedir.
6. Eylül dönemi ile başlayacak grip döneminde hastalık yükünden korunmanın en önemli yolu risk gruplarına grip aşısının sağlanması ve uygulanmasıdır. Sağlık çalışanları grip aşısının sağlanması gereken en önemli risk grubudur; Sağlık Bakanlığı grip aşısını tüm sağlık çalışanlarına zamanında ve ücretsiz biçimde ulaştırmalıdır.
7. Eylül dönemi ile başlayacak grip döneminde hastalık yükü ile ilgili alınacak en önemli tedbirlerden biri de sağlık çalışanları için gerekli kişisel koruyucu donanımın sağlanmasıdır. Sağlık Bakanlığı tarafından bu yöndeki çalışmalarının durumu hakkında bilgi verilmesi, sağlık çalışanındaki kaygının giderilmesine katkı sağlayacaktır. Sağlık Bakanlığı tarafından standartlara uygun, gereksinimi karşılayacak sayı ve çeşitlilikte kişisel koruyucu donanım ile ilgili gerekli stok çalışması yapılmalı ve gereksinime uygun şekilde tüm sağlık çalışanlarına ulaştırılmalıdır.
8. Sağlık çalışanları, üstün bir gayretle çalışmalarını sürdürmektedir. Her zamankinden daha zor bir çalışma sürecinde, her zamankinden daha fazla risk altındadırlar. Bedenleri yorgun ve moralleri bozuktur. Bu nedenle; tüm sağlık çalışanlarının çalışma ortamı ve özlük haklarında iyileştirme yapılmalıdır.

- COVID-19 hastalarıyla ilgili birimlerde görevli çalışanların çalışma saatleri ve iş yükleri fiziksel ve ruhsal sağlıklarını koruyacak şekilde düzenlenmelidir.
- Sağlık çalışanı ebeveynlere, çocuğunun bakımı ve sağlığı ile mesleğini icra etme ve geçimini sağlayabilme arasında seçim yapmaya zorlamadan ücretsiz kreş, çocuk bakım desteği ya da ücretli idari izin gibi olanaklar sağlanmalıdır.
- Temel ücretlerinde emekliliğe de yansıtacak şekilde düzenleme yapılmalı; performans ödemeleri Ocak 2021'e kadar en üst seviyeden ödenmeli, çalışanların hastalık izni ve rapor nedeniyle ücretlerinde kesinti uygulamasına son verilmelidir.
- COVID-19 hastalığı, bütün sağlık çalışanları için meslek hastalığı olarak kabul edilmelidir. Düzenleme geriye dönük olarak da geçerli olmalıdır.

Türk Tabipleri Birliği şemsiyesi altında çalışan Tıpta Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu olarak salgında sahada yaşadıklarımızı ve önerilerimizi görevi bilincimiz içerisinde, yönetici ve kamuoyuna iletmeyi hayati önemde buluyor ve başta Sağlık Bakanı'mız olmak üzere yetkililerin, pandeminin daha iyi kontrolü için evrensel bilimsel verilere dayanan ivedi önerilerimizi dikkate alarak gerçekleştirmelerini ve çağrımıza yanıt vermelerini diliyoruz.

Türk Tabipleri Birliği – Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu		
Acil El Cerrahisi ve Mikrocerrahi Derneği	Adli Tıp Uzmanları Derneği	Akademik Geriatri Derneği
Çocuk Romatoloji Derneği	Gelişimsel Pediatri Derneği	Halk Sağlığı Uzmanları Derneği
İşyeri Hekimleri Derneği	Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği	Patoloji Demekleri Federasyonu
Rekonstrüktif Mikrocerrahi Derneği	Türk Anestezi ve Reanimasyon Derneği	Türk Biyokimya Derneği
Türk Cerrahi Derneği	Türk Dahili ve Cerrahi Bilimler Yoğun Bakım Derneği	Türk El ve Üst Ekstremité Cerrahisi Derneği
Türk Farmakoloji Derneği	Türk Gastroenteroloji Derneği	Türk Göğüs Cerrahisi Derneği
Türk Hematoloji Derneği	Türk İmmünoloji Derneği	Türk Jinekoloji ve Obstetrik Derneği
Türk Kardiyoloji Derneği	Türk Klinik Biyokimya Derneği	Türk Klinik Mikrobiyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları Derneği
Türk Kolon ve Rektum Cerrahisi Derneği	Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti	Türk Nöroloji Derneği
Türk Nöroradyoloji Derneği	Türk Nöroşirürji Derneği	Türk Oftalmoloji Derneği
Türk Ortopedi ve Travmatoloji Birliği Derneği	Türk Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Derneği	Türk Psikiyatri Derneği
Türk Radyasyon Onkolojisi Derneği	Türk Radyoloji Derneği	Türk Toraks Derneği
Türk Yoğun Bakım Derneği	Türkiye Acil Tıp Derneği	Türk Aile Hekimleri Uzmanlık Derneği
Türkiye Biyoetik Derneği	Türkiye Endokrinoloji ve Metabolizma Derneği	Türkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Derneği
Türkiye Romatoloji Derneği		Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği

Tabip Odaları Yazışmaları

TARİH	KONU
17 Mart	Yeni Korona Virüsü (COVID-19)'nın Ölümcül ve Halk Sağlığını Tehdit Eder Bir Salgın Haline Gelmesi Nedeniyle Toplanması Mümkün Olmayan Tabip Odası Umumi Heyet Genel Kurullarının Ertenilmesi Hakkında
20 Mart	Yeni Korona Virüs Hastalığı Hekim Çalışma Koşulları Hakkında
20 Mart	COVID-19 Risk Değerlendirme Anketi Hakkında
24 Mart	Hekim ve Diğer Sağlık Çalışanlarında COVID-19 Vakalarının İzlenmesi Formu ve İller İçin Bilgi ve Takip Formu (Günlük) Hakkında
30 Mart	COVID-19 Pandemisi Ulusal Koordinasyon Kurulu ve İl Koordinasyon Kurulları ile İl Hıfzıssıha Meclisleri Çalışmalarına Katılım Talebi Hakkında
3 Nisan	Sağlık Çalışanlarının İş Güvenceleri Hakkında
3 Nisan	COVID-19 Hekimlerin (Sağlık Çalışanlarının) Hak ve Yükümlülükleri Sağlık Bakanlığı ve İşverenlerin Sorumlulukları Hakkında
5 Nisan	COVID-19 Pandemisi 2. Ay Raporu Hakkında
6 Nisan	COVID-19 Kısa Çalışma Ödeneği Hakkında
9 Nisan	Sağlık Hizmetleri Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Hakkında
14 Nisan	17 Nisan Sağlık Şiddetle Mücadele Günü Saygı Duruşu ve Basın Açıklaması Hakkında
16 Nisan	COVID-19 ve İşyeri Hekimi Meslektaşlarımızın Durumu Hakkında
17 Nisan	17 Nisan Sağlık Şiddetle Mücadele Günü Basın Açıklaması Hakkında
20 Nisan	Özel Sağlık Kuruluşlarındaki Hekimlerin Ücretsiz İzne Çıkarılması Hakkında
22 Nisan	COVID-19'a Yakalanan Sağlık Çalışanları Hakkında
27 Nisan	COVID-19 ya da Şüpheli COVID-19 Tanısı Alan ve Buna Göre Tedavi Gören Sağlık Çalışanlarının Hastalığının Meslek Hastalığı Olarak Kabul Edilmesi Hakkında
27 Nisan	COVID-19 ya da Şüpheli COVID-19 Tanısı Alan ve Buna Göre Tedavi Gören Sağlık Çalışanlarının Hastalığının Meslek Hastalığı Olarak Kabul Edilmesi İle İlgili Bakanlıklara Yazılan Yazılar Hakkında
29 Mayıs	Türk Eğitim Vakfı Başvurusu Hakkında
4 Haziran	Yönetici Rehberi 2020-2022 Hakkında
4 Haziran	Genel Kurul Toplantıları Hakkında
4 Haziran	Halkbank A.Ş. "Cansuyu" Bireysel Kredileri Hakkında
10 Haziran	Oda Genel Kurulları Hakkında
18 Haziran	Aile Hekimlerinin Üyeliğinin Sonlandırılması İçin Verdiği Dilekçenin Değerlendirilmesi Hakkında
25 Haziran	Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yasa Önerisi Hakkında
8 Temmuz	TC Sağlık Bakanlığı'nın "Adana ve Eskişehir Şehir Hastaneleri Poliklinik Hizmetleri" Konulu Yazısı Hakkında
9 Temmuz	Teşhis ve Tedavileri Özel Sağlık Kuruluşlarında Yürütülen Hastalara İlişkin Bilgilerin İstenmesi Hakkında

9 Temmuz	COVID-19 Salgını nedeniyle Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü Tarafından Soruşturma açılan Prof. Dr. Kayıhan Pala Destek Eylem ve Etkinlikleri Hakkında
10 Temmuz	Hekimlerin Tanıtım Kurallarına Aykırı Eylemleri Hakkında
11 Ağustos	21 Ağustos Özlük Hakları, Çalışma Koşulları ve Ücretler Basın Açıklaması Hakkında
13 Ağustos	COVID-19 ve İl Hıfzıssıha Kurulları Hakkında
13 Ağustos	COVID-19 Salgını, Hekimlerin İstifa ve Emeklilik Durumları Hakkında
18 Ağustos	Özlük Hakları, Çalışma Koşulları ve Ücretler Basın Açıklaması Metni Hakkında

‘Gidişat iyi değil’

Tabip odası başkanları salgınla ilgili son durumu Cumhuriyet’e değerlendirdi. Hekimler, “Vaka sayısı açıklananın üzerinde, gidişat iyi değil” diyor.

‘ANKARA’NIN DURUMU ÇOK VAHİM’

ANKARA TABİP ODASI BAŞKANI DR. ALİ KARAKOC: Bakanlık açıkladığı 1500’lül rakamlar var ama bu rakam Ankara’nın rakamı bile değil. Vaka sayısı çok fazla, dört pandemi hastanesinin tamamı dolu, yatak kalmadı. Covid servisinde çalışan arkadaşlarımız her gün yeni servislerin Covid servisine dönüştürüldüğünü ve yetmediğini anlatıyor. Pandemi hastanelerinin önünde hasta kuyrukları bekliyor. Çalışanlar da yprandı. Temmuzda anket yaptık. Ankete katılan hekimlerin üçte biri tükenmiş diyor, sağlıkçıların üçte biri depresyonda olduğunu söylüyor, bütün bunlara rağmen Ankara’da sağlık çalışanlarının hiçbirine ek ödeme iki aydır yapılmıyor. OECD verilerine göre yü bin kişiye en az hekim düşen ülke biziz. Oysaki ülkede atama bekleyen hemşire, sağlık memuru, acil tıp teknisyeni, hekim var, halen güvenlik soruşturmaları nedeniyle hekimler atama bekliyor. Kamusal acil sağlık krizi yaşanırken İktidar, halen sağlık emekçilerini atamıyor, hukuk garabeti yaşıyoruz.

Karakoc

Mentes

‘YATAKLAR DOLU’

ADANA TABİP ODASI BAŞKANI UZMAN DR. SELAHATTİN MENTES: Hasta sayılarımız her gün artıyor. Yağın bakımımız tamamen dolu, acillerde her gün doktorlar birbirlerine hasta devrederken en az 15-20 Covid hastasını nereye yatıracağız” diye birbirine soruyor. Biz artık tüketmiş ve imdat çığlıklarını atma noktasındayız. Pandemi yönetimi gevşetildi ve halkın tercihlerine bırakıldı. Pandeminin yönetimi doktorlara yıkıldı. Adana, pandeminin çıktığı dönemlerdeki en yüksek seviyeyi yaşıyor.

Mentes

‘İZMİR’DE 1 AYDA CİDDİ VAKA ARTIŞI VAR’

İZMİR TABİP ODASI BAŞKANI OP. DR. LÜTFİ ÇAMLI: Pandeminin epidemiyolojik verileri, yani kaç test yapıldı, kaç olguda pozitif çıktı, kaç hastaneye yattı, kaç yoğun bakımda gibi bilgiler ısrarla bizimle paylaşılmıyor. İzmir’de özellikle son bir ayda ciddi vaka artışları olduğu şeklinde bilgiler alıyoruz. Böyle devam ederse İzmir’de ciddi bir sıkıntı ortaya çıkabilir. Hastanelerde ve yoğun bakımlarda kritik doluluk yoksa da önceye nazaran bir artış var. İzmir’de birinci dalgaının ikinci pikini yaşıyoruz. Bunun sonucunda çıkan test pozitifliği 350-400. Fakat bu pozitif çıkan olguların kaç yeni olgu bilmiyoruz. Sağlıkçıların tükenmesi Covid-19’dan etkilenmiş olduğunu düşünüyorum.

Çamlı

‘TEST YAPILMIYOR’

BURSA TABİP ODASI BAŞKANI DOÇ. DR. ALPASLAN TÜRKKAN: Bursa’da süreç çok kötü yönetiliyor. Bazı hastanelerde yatacak yer olmadığı söyleniyor, çok fazla pozitif haberleri geliyor. Herkese test yapılmadığı, akciğer filmi ile tanı konulduğu, bu nedenle sayıların az ve düşük görüldüğü söyleniyor. Süreci yönetecek olan vatandaş değil. Kuralları ve önlemleri getirecek getirdiği önlem ve kuralları da kontrol edecek yapı kamudur. Tehlike çanlarının çaldığı illerden biriyiz. Yeni normalleşme denilen kötü yönetilen süreçten sonra artış daha çok oldu.

Türkkan

‘ÖZEL TEDBİR ŞART’

DIYARBAKIR TABİP ODASI BAŞKANI DR. ELİF TURAN: Diyarbakır’da bütün kamu hastaneleri tam kapasite çalışıyor. Yeni yoğun bakım yerleri açılıyor, yatak sayısı artıyor ama açıldığı gibi de doluyor. Günlük 400 vaka pozitifliği çıkıyor. 489 sağlık emekçisi de enfekte oldu. Kamusal tedbirlerin de devreye girmesi gerekiyor. Testi pozitif çıkan kişi yer olmadığı için eve gönderiliyor. Bu kişi eve gidene kadar bir sürü kişi ile temas ediyor. Her bölgeye özgü tedbirler alınmalı.

Turan

‘İSTANBUL’DA ÇALIŞMA SAATLERİ DÜZENLENMELİ’

İSTANBUL TABİP ODASI BAŞKANI PROF. DR. PINAR SAİP: Önceden vakalar merkezi hastanelerde yoğunlaşıyordu, şimdi yeni açılan hastanelere gönderiliyor, önemli bir kısmı hastanelere yatırılmıyor, evlerde tedavi ediliyor. İstanbul’da da vakaların arttığını duyuyoruz. 1 Haziran sonrası önlemlerin geliştirilmesi, Ayasofya Camisi’nin açılışı, sınavlar bnda etkili. Tabii İstanbul nüfusu kent dışına yayıldı, asıl yoğunluk Anadolu’da. Alle sağlık merkezlerinin yeterli desteği hem eleman açısından yok hem de gerekli şekilde filyasyon planlı ve programlı katılmıyorlar, gereksiz iş yükü bindiriliyor, hasta olduklarında bile performans ücretleri düşünülüyor. Emeklilik haberleri sıkıkla geliyor. Yurtdışına gitmek isteyen hekimlerde son 1-1.5 yılda başvuru oranları 10 kat arttı. İşyerlerinde, fabrikalarda sorun var. Önlemler yetersiz. Toplu taşımadaki yoğunluğun azaltılması için aralıkla çalışma sistemine ihtiyaç var, kademeli mesaiye geçilmeli.

Saip

"bir yüzüm ayrılığa,
bir yüzüm hayata dönük
bugün de ölmedim anne..."
demek ne zor.

ÖLÜYORUZ!

 Türk Tabipleri Birliği

 Dr. Turgut Erkutlu

 Dr. Ahmet Aydın Şener

 Dr. Abdurrahman Demir

 Dr. Refik Çaylan

 Dr. Engin Ünalı

TTB Faaliyet Kronolojisi: 24 Ocak'dan 27 Ağustos'a...

Resmen İlk Kez Tanı Alan Vaka Öncesi:

TARİH	FAALİYET KONUSU
24 Ocak	Yeni Koronavirüs (2019-ncov) Hakkında
3 Şubat	Dünya Sağlık Örgütü'nün Yeni Koronavirüsü İle İlgili Açıklaması Hakkında
21 Şubat	İran'da Saptanan Koronavirüs Açıklamamız Hakkında
23 Şubat	İran'da Saptanan Koronavirüs Tehlikesine Karşı Alınacak Önlemler ve Sağlık Kuruluşlarındaki Koruyucu Ekipman Eksiklikleri Hakkında
28 Şubat	TTB-COVID-19 İzleme Grubunun Basın Toplantısı Hakkında
2 Mart	Yeni Koronavirüs Tanı Testi Olanaklarının Yaygınlaştırılması Hakkında
4 Mart	Dünya Sağlık Meslek Birliklerinin Koronavirüs İle Mücadele Eden Sağlık Çalışanlarına Yönelik Yayınladığı Destek Çağrısı Hakkında
9 Mart	Yeni Koronavirüs Teşhis Sorunları ve Olası Bir Salgına Hazırlık Hakkında

Türkiye'deki İlk Vakanın Açıklaması

(https://www.youtube.com/watch?V=R93Jj_Zdye8):

İlk Vaka'dan Sonra...

TARİH	FAALİYET KONUSU
11 Mart	Koronavirüs Enfeksiyonundan Korunmaya İlişkin Bilgi Notu
12 Mart	Sağlık Kurumlarında Avuç İzni Kimlik Tespiti Uygulamasının Durdurulması Hakkında
13 Mart	Koronavirüs Hakkında Sağlık Çalışanı ve Yurttaşlara Yönelik Öneriler Hakkında
16 Mart	Dünya Sağlık Örgütü'nün Sağlık Çalışanlarının Sorumlulukları ve Güvenliği Rehberi Hakkında
16 Mart	Koronavirüs Salgınına Karşı Alınan Önlemlerin Yetkinleştirilmesi Hakkında
16 Mart	Sağlık Çalışanlarının Sağlığının Korunması Hakkında Sağlık Bakanlığı'na İletilen Görüşler Hakkında

TARİH	FAALİYET KONUSU
16 Mart	Adalet Bakanlığı'na İletilen Koronavirüs Yazısı Hakkında
17 Mart	DSÖ'nün Kuşkulu / Teyit Edilmiş COVID-19 Hastaları Hakkında Sağlık Çalışanları İçin Yayınladığı Öneriler Hakkında
18 Mart	Sağlık Çalışanlarının Korunması ve Kurumlarda Hizmetin Planlanması Hakkında Sağlık Bakanlığı'na İletilen Görüşler Hakkında
19 Mart	Hekimlik Sorumluluğunu Yerine Getiren Dr. Güle Çınar Hakkında

Türk Tabipleri Birliği Hekimlik Sorumluluğunu Yerine Getiren Dr. Güle Çınar'ın Yanındadır

TARİH	FAALİYET KONUSU
20 Mart	TTB-UDEK Tarafından Oluşturulan Koronavirüs Konulu Web Sitesi Hakkında
20 Mart	COVID-19 Pandemisinin TTB ve TTB-UDEK Tarafından Değerlendirilmesi Hakkında
20 Mart	COVID-19 Risk Değerlendirmesini İçeren TTB Anketi Hakkında
21 Mart	Dünya Tabipler Birliği Başkanı'nın Hekimler İçin Yayınladığı Mesaj Hakkında
22 Mart	COVID-19 Pandemisi Konusunda Sağlık Bakanlığı'nın Yanıtlaması Gereken Sorular Hakkında
23 Mart	DİSK, KESK, TMMOB ve TTB'nin Hükümete Seslenen Ortak Acil Çağrısı Hakkında
23 Mart	Sağlık Çalışanlarının Koruyucu Malzeme Eksiklikleri Hakkında
24 Mart	TTB COVID-19 Risk Değerlendirme Anketinin Sonuçları Hakkında
25 Mart	65 Yaş Üzeri Nüfus ve Kronik Hastalığı Olan Kişilerin İzimli Sayılmaları Hakkında
25 Mart	İşyeri Hekimlerinin Düzenledikleri Raporların Sürelerinin Uzatılması Hakkında
26 Mart	COVID-19 Verilerin Şeffaflığı ve Olası COVID-19 Hastalarının Bilgileri Hakkında
26 Mart	COVID-19 Pandemisine Yönelik Hekimlerin Çalışma Planlaması Hakkında
27 Mart	Sağlık Bakanı'na Yazılan Açık Mektup Hakkında
27 Mart	Su Gereksinimin Tüm Yurttaşlar İçin Ücretsiz Temin Edilmesi Gerektiği Hakkında
30 Mart	Müge Anlı'nın Hekime Yönelik Şiddeti Özendirici İfadelerinin RTÜK'e Taşınması Hakkında
30 Mart	Pandemi İl Koordinasyon Kurulları ve İl Hıfzısıhha Meclislerinin Çalışması ve Tabip Odası Üyelerinin Kurul ve Meclislerde Bulunması Hakkında
30 Mart	Sağlık Çalışanları İçin COVID-19'un İş Kazası – Meslek Hastalığı Olarak Kabul Edilmesi Hakkında

TARİH	FAALİYET KONUSU
30 Mart	Salgınla Sürdürülecek Mücadelenin Bulaşmayı Önlemek ve Epidemiyoloji Bilimine Uymaktan Geçtiğini Vurgulamak Hakkında
30 Mart	BM Uzmanı'nın COVID-19 Hastalarına Hizmet Sunan Kahramanların Korunması Gerekliğini İfade Eden Açıklaması Hakkında
31 Mart	TTB COVID-19 Risk Değerlendirme Anketinin İkinci Hafta Sonuçları Hakkında
31 Mart	DİSK, KESK, TMMOB ve TTB'nin Yedi Acil Önlem Metni Hakkında

Y E D İ A C İ L Ö N L E M

1) Temel, zorunlu ve acil mal ve hizmet üreten işler dışında bütün işlerde salgın süresince çalışma acilen durdurulmalıdır. 2) Salgın süresince işten çıkarmalar yasaklanmalı, küçük esnaf desteklenmeli, çalışanlara ücretli izin verilmeli ve işsizler için ise koşulsuz işsizlik maaşı ödenmelidir. 3) Tüketicici, konut ve taşıt kredileri ile kredi kartı borçları ve elektrik, su, doğalgaz ve iletişim faturaları salgın riski boyunca faiz iletılmiden ertelenmelidir. 4) Bu süreçte özel sağlık kuruluşları kamu kontrolüne geçirilmeli, yurtaşların sağlık hizmetlerine erişimi istisnasız ve ön koşulsuz bütünüyle parasız olmalıdır. 5) Salgınla mücadelede koordinasyonda katı bir disiplin uygulanmalı, bilimsel yaklaşım ve bilgi paylaşımında açık ve şeffaf olunmalıdır. Güven kriteri haline gelen Covid-19 testleri konusunda bilimsel-yaygın-hakkaniyetli ve sonuçların hızla açıklandığı bir işleyiş hakim kılınmalıdır. 6) Başta hekimler, sağlık ve belediye çalışanları olmak üzere, tüm zorunlu işlerde koruyucu ekipman başta olmak üzere bütün eksiklikler giderilmeli, herhangi bir aksama yaşanmayacağına dair güven verilmeli ve bu işlerde çalışan herkes düzenli olarak testten geçirilmelidir. 7) Salgın dönemlerinde dezavantajlı kesimler olarak kabul edilen; hiçbir geliri ve birikimi olmayan yoksullar, göçmenler ve tutuklu/hükümlüler için yaşamaların ve sağlıklarını koruyacak fiili ve yasal düzenlemeler hayata geçirilmelidir.

DİSK • KESK • TMMOB • TTB

TARİH	FAALİYET KONUSU
1 Nisan	Hekimlerin Zorunlu Mesleki Sigorta Uygulaması Hakkında
1 Nisan	Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği Konusunda TTB-COVID-19 İzleme Kurulu'nun Görüşleri Hakkında

- Sağlıklı olmayanlar için normal/basit/cerrahi maske yeterlidir.
- N95/FFP 2/FFP3 türü maskeler sağlık çalışanları tarafından SADECE ÖZEL DURUMLARDA kullanılmaktadır.
- Sağlık çalışanları da rutin hasta bakımı sırasında normal/basit/cerrahi maske kullanmaktadır.

Maskeyi, metalli kısmı üste gelecek şekilde yüzümüze yerleştirelim

Maskenin metal kısmını burnumuzun çevresine oturtalım

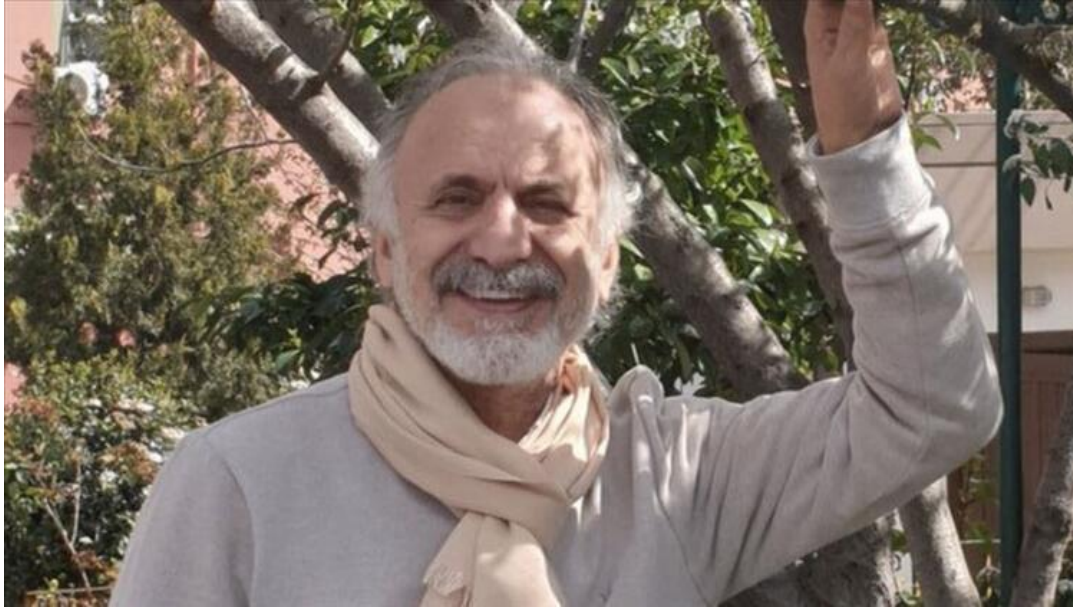

Dünya Sağlık Örgütü'nün ve Sağlık Bakanlığı'nın Sağlık Çalışanları için Önerileri**Çıkarma sırası**

- Eldiven
- Gözlük-Yüz koruyucu (Siperlik)
- Önlük
- Maske

Kişisel koruyucu malzemelerin çıkarılması

TARİH	FAALİYET KONUSU
2 Nisan	Sağlık Çalışanlarının COVID-19'dan Korunmaları ve Ölmemeleri Hakkında
2 Nisan	COVID-19 Hastalığından Kaybettiğimiz Prof. Dr. Cemil Taşçıoğlu Şahsında Kaybedilen Tüm Sağlık Çalışanlarına Yönelik Saygı Duruşu Çağrısı Hakkında
3 Nisan	Sağlık Çalışanlarının Pandemi'deki Hak - Yükümlülükleri ve Sağlık Bakanlığı İle İşverenlerin Sorumlulukları Hakkında
3 Nisan	Sağlık Çalışanlarının Pandemi Ortamındaki İşgüvenceleri Hakkında
3 Nisan	COVID-19 Salgınında Yitirdiğimiz Prof. Dr. Cemil Taşçıoğlu Hakkında

Cenaze törenlerinin bile yapılamadığı salgın ortamında, ülkemizin tüm sağlık kurumlarında, bütün hekimleri ve sağlık çalışanlarını 02 Nisan Perşembe günü saat 12.00’de değerli hocamız Prof.Dr.Cemil Taşçıoğlu’nu anmak üzere tek tek durarak yapılacak 1 dakikalık saygı duruşuna davet ediyoruz.
TTB Merkez Konseyi

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

TARİH	FAALİYET KONUSU
4 Nisan	Salgınlara Yönelik Açıklanan Türk Tabipleri Birliği Etik Kurulu Görüşü Hakkında
5 Nisan	Maske Kullanımına Yönelik TTB COVID-19 İzleme Kurulu’nun Görüşleri Hakkında
5 Nisan	Özel Kuruluş ve Muayenehanelerde Çalışan Hekimlerin Sorunları Hakkında
6 Nisan	Adaletli ve Eşitlikçi İnfaz Yasası Değişiklik Yasa Talebi Hakkında
6 Nisan	Türkiye Psikiyatri Derneği Tarafından Oluşturulan “Sağlık Çalışanları Destek Hattı” Hakkında
6 Nisan	DİSK, KESK, TMMOB, TTB Kadın Temsilcilerinin Açıklaması Hakkında
7 Nisan	Bez Maske Yapımı ve Kullanımı İçin Pratik Bilgi Notu Hakkında
7 Nisan	Kadın Sağlık Çalışanlarının İhtiyaçları Hakkında
8 Nisan	Sağlık Bakanlığı’nın COVID-19 Ölümünün Dünya Sağlık Örgütü’nün Kodlarına Göre Raporlanması Gerektiği Hakkında

Türk Tabipleri Birliği
TTB: TÜRKİYE’DE COVID-19 ÖLÜMLERİ
DSÖ KODLARINA GÖRE RAPORLANMIYOR!

TARİH	FAALİYET KONUSU
8 Nisan	COVID-19 Hastalarına Yönelik Olarak Yayınlanan Sağlık Uygulama Tebliği Hakkında
9 Nisan	Tıp Eğitimi ve Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Sorunları Hakkında
10 Nisan	Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın Salgınla Mücadeledeki Başarısızlığı Hakkında
11 Nisan	Ek Ödemelerde Hekimler Arasında Yapılan Ayrımcılık Haksızlığı Hakkında
11 Nisan	COVID-19 Birimlerinde Görevlendirilen Hekimlerin Zorunlu Mesleki Sorumluluk Sigortasının Kapsayıcılığının Tanımlanması Hakkında
11 Nisan	Aile Hekimliğinde Pandemi Kaynaklı Yaşanan Sorunlar Hakkında
13 Nisan	Pandemiye Yönelik Olarak Alınan Tedbirler Konusunda Sağlık Bakanlığı'na İletilen Uyarılar Hakkında
13 Nisan	Özel Sağlık Kurumları İle Muayenehanelerde Çalışan Hekimlerin Sorunları Hakkında
13 Nisan	Artan İş Yükü İçin Adaletli Bir İşbölümü ve Planlamanın Gerekliği ve Araştırma Görevlilerinin Yaşadıkları Sorunlar Hakkında
15 Nisan	TTB Merkez Konsey'in COVID-19 Pandemisini Değerlendirmesi Hakkında
16 Nisan	Çalışma Bakanlığının Alması Gereken Önlemler, Zorunlu Olmayan Üretimin Durdurulması ve İşyeri Hekimlerinin Sorunları Hakkında
16 Nisan	DİSK, KESK, TMMOB ve TTB'li Kadınların Kadına Yönelik Şiddete Son Konulu Açıklamaları Hakkında
17 Nisan	Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet Eylemleri Hakkında
18 Nisan	Zonguldak İlinde COVID-19'a Yakalanan Sağlık Çalışanları Hakkında

Zonguldak Valisi; 567 Covid-19 vakasının 137'sinin sağlık çalışanı olduğunu ve bu kişilerin kendilerini korumayarak salgınla mücadeleye zarar verdiklerini açıkladı!

Zonguldak'ta ZAMANINDA; hasta verilerini açıklamayan, nitelikli ekipmanı ve uzman hekim desteğini sağlamayan, koordinasyonu iyi yapmayan, sağlıkçılara gerektiğinde yaygın test uygulamayanların hiçbir kabahati yok! Hastalanıp Covid-19 tedavisi gören sağlık çalışanları suçlu, öyle mi?

Türk Tabipleri Birliği

TARİH	FAALİYET KONUSU
20 Nisan	Kadınlara ve Sağlık Çalışanlarına Yönelen Şiddet Eylemleri Hakkında
20 Nisan	Özel Sağlık Kurumlarının Ücretsiz İzin Uygulamaları Hakkında
21 Nisan	Hekimlerin Karşılaştıkları Ulaşım Sorunlarının Çözümü Hakkında
21 Nisan	İdari İzinli Sayılan Sağlık Çalışanlarının Ek Ödemelerinin Kesilmesi Hakkında
21 Nisan	Sağlık Çalışanlarının Korunması İçin Yayınlanan Acil Eylem Çağrısı Hakkında
22 Nisan	Sağlık Çalışanlarında Artan COVID-19 Enfeksiyon Oranları Hakkında
23 Nisan	COVID-19 Enfeksiyonu Nedeni İle Yaşamını Yitiren Dr. Erdiñç Şahin Hakkında
23 Nisan	DİSK, KESK, TMMOB ve TTB Kadın Temsilcilerinin Açıkladığı Çocuk Hakları Sözleşmesi Hakkında
27 Nisan	Salgın Mücadelesinde Yaşanan Ayrımcılıklar Hakkında
27 Nisan	Şanlıurfa Tabip Odası Yöneticilerinin Gözaltı Sonrası Serbest Bırakılmaları Hakkında
27 Nisan	Aşı Haftası Kapsamında Yapılan TTB Açıklaması Hakkında
27 Nisan	Sağlıkta Yaşanan Şiddet Eylemleri Hakkında
27 Nisan	COVID-19'un Sağlık Çalışanları İçin Meslek Hastalığı Olarak Kabul Edilmesi Hakkında
27 Nisan	Dünya Tabipler Birliği'nin Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet Eylemlerini Kınaması Hakkında
28 Nisan	COVID-19 Konulu Bilimsel Araştırmalar Hakkında
29 Nisan	COVID-19 Önlemleri Kapsamında Hayata Geçirilen Cep Telefonu Uygulamasının Kişisel Verilerin Korunması Yönünden Değerlendirilmesi Hakkında
30 Nisan	Sağlık Çalışanlarının COVID-19 Kaynaklı Sorunları Hakkında

Hem Sağlık Bakanı hem de bir hekim olarak size soruyoruz?

Bu akşam açıklanacak Covid-19 nedeniyle vefat edenler arasında hayatını kaybeden meslektaşımızı da sayacak mısınız? Yoksa meslektaşımız Covid-19 salgın süreci ile hiçbir ilgi kurulmadan birçok hasta gibi "viral pnömoniden" vefat etmiş mi sayılacak?

Dr. Erdiñç ŞAHİN'in anısına saygıyla...

Türk Tabipleri Birliği

Hem Sağlık Bakanı hem de bir hekim olarak size soruyoruz?

Tanıda ve ölüm nedeni belirlenmesinde Covid-19
ya da şüpheli Covid-19 yazılmamasının,
"iş kazası-meslek hastalığının" belirlenmesinde
meslektaşımızda yaratacağı hak kaybını önemsiyor
musunuz?

Dr. Erdiç ŞAHİN'in anısına saygıyla...

Türk Tabipleri Birliği

TARİH	FAALİYET KONUSU
2 Mayıs	İstanbul Sözleşmesi Hakkında
4 Mayıs	Özel Hastanelerin Ücretsiz İzin Uygulamaları Hakkında
4 Mayıs	TTB İşçi Sağlığı İşyeri Hekimliği Kolu'nun Yayınladığı COVID-19 Vaka Yönetim Rehberi Hakkında
4 Mayıs	Sağlık Bakanlığı'nın COVID-19 Rehberinde Yer Alan Radyolojik Görüntülemeler Hakkında
5 Mayıs	Dünya El Hijyeni Günü Hakkında
5 Mayıs	"Normalleştirme" Adımları Hakkında
7 Mayıs	DİSK, KESK, TMMOB, TTB Kadın Temsilcileri Tarafından Açıklanan Pandemi Döneminde Kadın Sağlık Çalışanlar ve Kadın Sağlığı Hakkında
11 Mayıs	Beyaz TV İçin TTB Merkez Konseyi Tarafından Yapılan RTÜK Başvurusu Hakkında
13 Mayıs	TTB ve TPD Tarafından Oluşturulan Sağlık Çalışanlarının Ruh Sağlığı Anketi Hakkında
14 Mayıs	Tarafımızca Açıklanan COVID-19 Pandemisi İkinci Ay Raporu Hakkında
15 Mayıs	Bilimsel Araştırmaların Kısıtlanmaması Gerekliği Hakkında
18 Mayıs	Uluslararası Hekim Örgütlerinin Dünya Sağlık Örgütü Destek Çağrısı Hakkında
19 Mayıs	Pandeminin Yeniden Açılma Sürecinde Elektif Cerrahilere Yaklaşım Hakkında

COVID-19 PANDEMİSİNDE YENİDEN AÇILMA SÜRECİNDE ELEKTİF CERRAHİLER

Pandeminin devam ettiği dönemde yapılacak elektif cerrahiler öncesi alınması gereken tedbirlerin, yapılması gereken değerlendirmelerin/tetkiklerin detaylı olarak tartışılmasına, çıkacak konsensus doğrultusunda ülkemiz gerçeklerine uygun bir algoritma oluşturulmasına, bu algoritmanın yeni gelişmeler doğrultusunda belli aralıklarla geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Konu, alanın uzmanları ve uzmanlık derneklerinin temsilcileri ile birlikte ele alınacak ve tartışılacaktır.

CANLI
YAYIN

19 MAYIS, SALI / 21:00-23:00

TARİH	FAALİYET KONUSU
20 Mayıs	Avrupa Hekim Örgütleri'nin Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet Eylemlerini Kınaması Hakkında
27 Mayıs	"Türkiye'nin İlk Korona Raporu" İddiasıyla Medyaya Servis Edilen Makale Taslağının Türkiye'nin Bilimsel Birikimine Yakışmaması Açıklaması ve Analizi Hakkında
TARİH	FAALİYET KONUSU
27 Mayıs	Dünya Sağlık Örgütü'nün Hidroksiklorokin Araştırma Kolunu Durdurması Hakkında
1 Haziran	Pandeminin Yeniden Açılma Sürecinde Elektif Cerrahiler Raporu Hakkında
1 Haziran	Gebe ve Emziren Sağlık Çalışanlarının Yaşadıkları Sorunlar Hakkında
1 Haziran	COVID-19 Hastalığını Geçirmiş Sağlık Çalışanlarının Çalışma ve İş Güvencelerinin Korunması Hakkında
1 Haziran	Meslek Örgütleri Tarafından TBMM'ye Yapılan Çağrı Hakkında
3 Haziran	Sağlık Birimlerinde Hayata Geçirilen Vardiya Uygulaması Hakkında
4 Haziran	Sağlık Bakanlığı Tarafından Yayınlanan "COVID-19 Hastalığı İçin Risk Grubunda Olan Kronik Hastalıklar" Genelgesi Hakkında
4 Haziran	LGS ve YKS'lerin Ertelenmesi Hakkında
5 Haziran	Ciddiyetle, Sağlıkla ve Demokrasi İle Salgınla Mücadele Edilmesi Gerekliği Hakkında
5 Haziran	Hızlı Açılma Sürecinden Duyulan Kaygılar Hakkında

TARİH	FAALİYET KONUSU
9 Haziran	Avrupa Tıp Uzmanları Birliği'nden TTB ve UDEK'e Gelen Destek Hakkında
10 Haziran	Dünya Sağlık Örgütü'nün Güncellediği Maske Rehberi Hakkında
12 Haziran	Tarafımızca Açıklanan COVID-19 Pandemisi Üçüncü Ay Değerlendirmesi Hakkında
18 Haziran	Erken Açılmanın Sonuçlarının Alarm Vermesi Hakkında

TARİH	FAALİYET KONUSU
18 Haziran	Sağlık Bakanlığı'nın Sağlık Çalışanları İle İlgili COVID-19 Verilerini Açıklaması Gerektiği Hakkında
19 Haziran	LGS Öncesinde Adaylara, Yakınlarına ve Görevlilere Yönelik Öneriler Hakkında
19 Haziran	"Salgınlar da Seroprevalans Çalışmaları" Başlıklı Webinar Hakkında
23 Haziran	COVID-19 Mücadelesindeki Aksamalar Hakkında
24 Haziran	YKS Öncesinde Adaylara, Yakınlarına ve Görevlilere Yönelik Öneriler Hakkında
26 Haziran	Pandemiye İlişkin Dünya Sağlık Örgütü'ne İletilen Değerlendirme Hakkında
26 Haziran	"COVID-19 Tanı ve Taramasında Kullanılan Testler ve Yaşanan Güçlükler" Webinar Hakkında
2 Temmuz	Sağlık Bakanlığı Tarafından İlk Kez Açıklanan "COVID-19 Türkiye Durum Raporu" Hakkında
2 Temmuz	COVID-19 Tanılı Hasta Sayısındaki Tedirgin Edici Artış Hakkında
3 Temmuz	TTB COVID-19 İzleme Kurulu Üyesi Halk Sağlığı Uzmanı Prof. Dr. Kayıhan Pala'ya Yaptığı Bilimsel Açıklamalarından Dolayı Açılan Soruşturma Hakkında

Prof. Dr. Kayıhan PALA
TTB Covid-19 İzleme Grubu Üyesi

"Bilimsel Özgürlüğün Yanındayız,
#KayıhanPalaYanındayız"
Kayıhan Pala'yı savunmak bilimsel
özgürlüğü, hekimlerin ve
toplumun yaşam hakkını
savunmaktır.

Türk Tabipleri Birliği

TARİH

FAALİYET KONUSU

6 Temmuz	COVID-19 Salgını Sürecinde Yaşanan Hekim Ücret Adaletsizlikleri Hakkında
10 Temmuz	Tarafımızca Açıklanan COVID-19 Pandemisi Dördüncü Ay Raporu Hakkında
11 Temmuz	SGK Tarafından Yoğun Bakım Pandemi Ücreti Ödenmemesi Uygulaması Hakkında

TARİH

FAALİYET KONUSU

15 Temmuz	Yaklaşan İnfluenza Mevsimi İçin Gerekli Hazırlıkların Yapılması Hakkında
17 Temmuz	Salgın Mücadelesinde Artan Soru İşaretleri Hakkında
19 Temmuz	Bilim İnsanlarının Sorumlulukları Hakkında
20 Temmuz	Prof. Dr. Kayıhan Pala'ya Tabip Odalarının Sunduğu Destek Hakkında
20 Temmuz	Aşı Çalışmaları Hakkında Sağlık Bakanlığı'nın Bilgi Sunması Gerektiği Hakkında
21 Temmuz	Prof. Dr. Kayıhan Pala'ya Sunulan Destek Hakkında
22 Temmuz	Pandemi Önlemleri Çerçevesinde Uygulanan Yaş Ayrımcılığının Sona Ermesi Hakkında

TARİH	FAALİYET KONUSU
27 Temmuz	Yaklaşan İnfluenza Mevsimi İçin Yapılması Gerekenler Hakkında
29 Temmuz	TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Toplantısına TTB Olarak Katılma Talebi Hakkında
30 Temmuz	Sağlık Bakanlığı Tarafından Yayımlanan Verilerin Güvenilirlik Sorunu Hakkında
30 Temmuz	Prof. Dr. Kayıhan Pala'ya Sunulan Uluslararası Destek Hakkında
1 Ağustos	Test, Filyasyon ve Sürveyans Politikası Hakkında
4 Ağustos	Sağlık Çalışanlarının Sağlığı ve COVID-19'a Bağlı Kayıpların Önlenmesi İçin Sağlık Bakanlığı'na Yapılan Çağrı Hakkında

TARİH	FAALİYET KONUSU
7 Ağustos	COVID-19 Filyasyon Algoritması ve Yaklaşan İnfluenza Mevsimi Hakkında
7 Ağustos	“Birinci Basamak’ta COVID-19 Pandemisine İlişkin Durum Araştırması” Hakkında

Hastalanan aile hekiminden
ücret kesintisi yapmak, insan
 haklarına aykırıdır.

Türk Tabipleri Birliği

TARİH	FAALİYET KONUSU
12 Ağustos	Türkiye’de Sürdürülen Aşı Araştırmaları Hakkında
13 Ağustos	“Sonbahar Yaklaşırken Neler Yapılmalı” Başlıklı Webinar Hakkında
13 Ağustos	İl Umumi Hıfzısıhha Meclislerini İşlevsizleştiren Uygulamalar Hakkında
14 Ağustos	Tarafımızca Açıklanan COVID-19 Pandemisi Beşinci Ay Değerlendirmesi Hakkında
15 Ağustos	Kreş ve Çocuk Evi Gereksinimleri Hakkında
18 Ağustos	Okul Eğitimleri Hakkında
21 Ağustos	Hekim ve Sağlık Çalışanlarının Tükenmesi Hakkında
26 Ağustos	Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yayınlanan “COVID-19 Kapsamında Kamu Çalışanlarına Yönelik Tedbirler” Genelgesinin Ayrımcılık Yönünden Değerlendirilmesi Hakkında
27 Ağustos	TTB ve TTB-UDEK Tarafından Yapılan Sağlık Bakanı’na Görüşme Çağrısı Hakkında

